

Mál nr. 337/2019**M og
V v/ réttaraðstoðartryggingar.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna málsvarnarkostnaðar í meiðyrðamáli.****Gögn.**

Málskot, móttekið 8.10.2019, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 17.10.2019, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

M hafði verið í sambúð með A um nokkurra ára skeið uns slitnaði upp úr sambúðinni í október 2016. Með stefnu þingfestri í héraði í febrúar 2019 höfðaði A dómsmál á hendur M þar sem þess var krafist að tiltekin ummæli, sem nánar eru tilgreind í alls 18 stafliðum og M birti á samfélagsmiðlum á árunum 2018 og 2019 og A telur að hafi verið ærumeiðandi í sinn garð, verði dæmd dauð og ómerk. Þá er þess m.a. krafist að M verði gert að sæta refsingu vegna ummælanna og greiða A miskabætur. Ummælin sem dómsmálið er risið af munu öll eiga skírskotun til lýsingar M á ofbeldisfullri háttsemi A meðan á sambúð þeirra stóð.

M tók til varna í dómsmálinu og hefur krafist greiðslu bóta úr réttaraðstoðartryggingu sem hún hefur í gildi hjá V vegna kostnaðar af málarekstrinum. V hefur hafnað bótaskyldu með vísan til tveggja ákvæða í skilmálum vátryggingarinnar þar sem kveðið er á um að vátryggingin taki ekki til ágreinings, máls eða málsbeiðni, sem annars vegar varðar hjónaskilnað eða mál sem upp kunna að koma í sambandi við hjónaskilnað, auk þess sem sama gildir um mál vegna sambúðarslita og önnur mál sem varða ágreining um forræði barna og umgengnisrétt og hins vegar sem varðar skaðabætur eða aðrar kröfur sem varða verknað sem leiðir til gruns eða ákæru á hendur vátryggðum vegna brots sem er saknæmt.

Álit.

Samkvæmt skilmálum réttaraðstoðartryggingarinnar greiðir vátryggingin að meginstefnu málskostnað vegna ágreinings í einkamáli, sem snertir vátryggðan sem einstakling og kemur til úrlausnar almennra dómstóla hér á landi. Í ellefu stafliðum (a-k) eru tilgreind atvik, ágreiningur, mál eða málsbeiðnir, sem vátryggingin tekur ekki til. Þar á meðal eru atvik, sbr. a-lið, sem varða hjónaskilnað eða mál sem upp kunna að koma í sambandi við hjónaskilnað. Sama gildir um mál vegna sambúðarslita og önnur mál sem varða ágreining um forræði barna og umgengnisrétt. Einnig tekur vátryggingin samkvæmt h-lið ekki til atviks sem varðar skaðabætur eða aðrar kröfur sem varða verknað sem leiðir til gruns eða ákæru á hendur vátryggðum vegna brots sem er saknæmt.

Dómsmál það sem A hefur höfðað á hendur M er risið af nánar tilgreindum ummælum sem M birti á samfélagsmiðlum á árunum 2018 og 2018 og lútu að háttsemi A meðan sambúð þeirra varði. Hver svo sem ástæða sambúðarslita M og A á árinu 2016 hafi verið verður ekki séð að dómsmál það, sem A hefur höfðað á hendur M vegna téðra ummæla varði sambúðarslitin eða hafi með öðrum hætti komið upp í sambandi við þau. Þegar af þeirri ástæðu getur V ekki borið fyrir sig fyrrgreindan a-lið undanþáguákvæðisins.

Til þess er að líta að það eru undanþáguákvæði frá hinu almenna bótasviði réttaraðstoðartryggingarinnar sem V ber fyrir sig þegar það hafnar bótaskyldu. Undanþáguákvæði samkvæmt h-lið er ekki svo skýrt orðað að ráðið verði með nægilegri vissu hvaða atvik það eru sem falla utan bótasviðs vátryggingarinnar sakir þess að skaðabætur eða aðrar kröfur sem hafðar eru uppi í dómsmáli varða „verknað sem leiðir til gruns eða ákæru á hendur vátryggðum vegna brots sem er saknæmt.“ Af hálfu V hefur ekki verið útskýrt eða rökstutt hvernig umrætt dómsmál fellur undir undanþáguákvæði h-liðarins. Þegar undanþáguákvæðið er virt heildstætt verður síðasti hluti þess, þ.e. „brots sem er saknæmt“, ekki skilinn öðru vísi en þar sé vísað til brots sem felur í sér refsiverða háttsemi og leitt getur til ákæru. Því verður ekki ráðið af orðalagi ákvæðisins að það taki til annarra atvika en þeirra sem hafa í för með sér skaðabótakröfu eða annars konar kröfu vegna refsiverðrar háttsemi vátryggðs sem leiðir til ákæru eða grunur er um að í háttseminni hafi falist brot sem geti verið refsivert og leitt til ákæru. Vart er um það deilt að miskabótakrafa á hendur M leiðir ekki til ákæru á hendur henni. Þá

verður heldur ekki ráðið af gögnum málsins að þau atvik sem A byggir kröfur sínar á feli í sér grun um saknæm brot af hálfu M sem geti leitt til þess að hún sæti ákæru. Refsikrafa sem höfð er uppi í einkarefsimáli, en sætir ekki ákæru, getur því ekki fallið undir undanþáguákvæðið sem hér um ræðir. Að þessu virtu verður því heldur ekki á það fallist að krafa M um bætur úr réttaraðstoðartryggingunni falli utan bótasviðs vátryggingarinnar á grundvelli h-liðarins.

Með því að ekki hefur verið sýnt fram á að krafa M falli utan bótasviðs vátryggingarinnar telst hún eiga rétt til bóta úr henni.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr réttaraðstoðartryggingu hjá V.

Reykjavík, 14. nóvember 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.